

Anders Norrback sv m.fl.

## Skriftligt spörsmål om skyddsjakt på trana

### Till riksdagens talman

Tranorna (*Grus grus*) har under senare år orsakat betydande skador på jordbruksgrödor i vissa områden, vad gäller att värna om skörd och produktionssäkerhet. I många fall har markägare och jordbrukare framhållit att skrämselåtgärder inte varit tillräckliga för att hindra skador.

I Sverige tillämpas skyddsjakt enligt två spår: dels genom tillstånd hos länsstyrelsen, dels genom att markägare kan utöva skyddsjakt på egen hand under vissa givna villkor (enligt 26 § jaktförordningen och bilaga 4), till exempel att tranan uppträder i flock om minst fem, att jakt sker inom viss tidsperiod och att skador hotar grödor.

I Finland tillämpas däremot en strikt dispensmodell där skyddsjakt endast kan beviljas från fall till fall, under förutsättning att andra åtgärder är otillräckliga och att bevarandestatus inte äventyras. Denna modell innebär att markägare inte själv fritt kan besluta om skyddsjakt.

Det har rapporterats att i praktiken är tillfällena till dispens få, handläggningstider kan vara långa och att kriterierna för beviljande är högt ställda. Från fältet har det dessutom kommit återkommande signaler om att de skrämselmetoder som tillämpas, såsom akustiska anordningar, visuella hinder eller ökad mänsklig närvaro, ofta snabbt förlorar sin effekt, eftersom fåglarna vänjer sig vid åtgärderna.

Den sammantagna bilden är att jordbruksproducenter i flera regioner upplever sig stå utan effektiva verktyg för att skydda sina grödor. Situationen leder till känslan av oskydd och risk för omfattande, ekonomiskt betungande skador som är svåra att hantera utan lagliga möjligheter till ingripande.

Utöver de ekonomiska och praktiska konsekvenserna för jordbruket har flera aktörer lyft att ökande mängder flyttfåglar också innebär förhöjd biosäkerhetsrisk. Finland har en av världens striktaste biosäkerhetsmodeller för produktionsdjur, men nuvarande lagstiftning tar i begränsad grad hänsyn till biosäkerhetsaspekter kopplade till stora koncentrationer av vilda fåglar på odlingsmarker. Detta skapar ett växande behov av att också se skyddsjaktens regelverk i relation till smittskydd och riskhantering.

Det är i detta sammanhang angeläget att belysa hur regeringen ser på balansen mellan bevarandet av arten och skyddet av jordbrukets intressen, samt vilka eventuella förändringar som kan behövas i lagstiftningen eller praxis för att hantera situationer med skadegörande tranor på ett effektivt och mer ändamålsenligt sätt.

## Skriftligt spörsmål SS 417/2025 rd

Med hänvisning till 27 § i riksdagens arbetsordning ställer vi följande spörsmål till den minister som saken gäller:

*Anser ministeriet att nuvarande bestämmelser och dispenspraxis ger jordbrukare tillräckliga och praktiskt fungerande möjligheter att skydda sina grödor mot tranors skadegörelse och de biosäkerhetsrisker som uppstår när stora mängder flyttfåglar vistas på odlingsmarker,*

*avser ministeriet att vidta åtgärder för att förenkla processen för dispens i återkommande skadesituationer, och*

*har ministeriet övervägt att utreda möjligheterna till en mer normerad modell för skyddsjakt, liknande den som används i Sverige, där markägare under vissa villkor kan ingripa snabbare och mer förutsägbart?*

Helsingfors 28.11.2025

Anders Norrback sv  
Mikko Ollikainen sv  
Christoffer Ingo sv